

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

 Răcilă Lilia

 2023

Curriculumul stagiului de practică

P.04.O.058 PRACTICA DE INSTRUIRE

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

 Răcilă Lilia

 2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Secrieru Valentina. Studio Art Clipa, Atelier de arte plastice, Director, artist plastic, ceramist, membru titular UAP RM,
2. Dragneva Lilia, grad didactic întâi, Director adjunct pe instruire practică și producere, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatomintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională.....	5
III.	Competențele profesionale specifice d stagiului de practică	6
IV.	Administrarea stagiului de practică.....	6
V.	Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică	6
VI.	Sugestii metodologice.....	7
VII.	Sugestii de evaluare a stagiului de practică	8
VIII.	Cerințe față de locurile de practică	9
IX.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul stagiului de practică **Practica de instruire** este un document normativ și obligatoriu, ce face parte din Componenta stagiilor de practică la specialitatea *Pictură*, include 150 de ore. Se studiază în anul II, semestrul IV de studii. Este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestui stagiu de practică sunt legitățile de executare a produselor de creație cu aplicarea tehnicilor de pictură și expresii grafice. Stagiul de practica este alcătuit din următoarele compartimente:

- Reprezentarea portretului cu aplicarea tehnicilor de desen;
- Portretul uman reprezentat la soare și la umbră în tehnica picturii în ulei;
- Compoziția figurativă în tehnica picturii în ulei.

Scopul stagiului de practica este formarea abilităților profesionale necesare pentru realizarea unui produs de creație, înzestrarea viitorilor pictori cu cunoștințe și deprinderi practice aprofundate obținute în procesul stagiului de practică: desen, pictură, compoziție prin studiul naturii. În procesul de realizare a crochiurilor, studiilor se formează competențele de creare a unei viziuni artistice asupra mediului. Analiza raporturilor cromatice și acromatice contribuie la diversificarea limbajului plastic în realizarea perspectivei aeriene, liniare și respectarea legităților de clarobscur în reprezentarea formei și spațiului, aplicarea cunoștințelor de anatomie plastică, principiilor, metodelor și procedeele de efectuare a unui crochiu și studiu ale capului uman în condiții de exterior.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studierea stagiului de practică **Practica de instruire** sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul studierii cu succes a unităților de curs: F.01.O.010 Pictură - natura statică, S.01.O.026 Tehnici de pictură, F.01.O.009 Desen constructiv – liniar, S.01.O.025 Bazele compoziției, F.02.O.012 Pictură - tehnici de reprezentare, S.02.L.047 Tehnica picturii în ulei - natura statică, S.02.L.046 Tehnologia picturii în ulei, F.02.O.011 Desen constructiv – tonal, P.02.O.057 Practica de inițiere în specialitate, S.02.O.027 Studiul culorii, F.03.O.014 Pictură - natura statică cu elemente din ghips, S.03.O.029 Tehnici mixte de pictură - natura statică, F.03.O.013 Desen - cap uman, ghips, S.03.O.028 Compoziție tematică, S.03.A.037 Anatomia plastică, F.04.O.016 Pictură - cap uman, S.04.O.031 Tehnici de pictură – portret, F.04.O.015 Desen - cap uman, S.04.O.030 Compoziție bidimensională – frontală.

II. Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională

Practica de instruire constituie o parte integrantă a procesului de formare profesională. Fiind unul din elementele principale ale procesului educațional, stagiul de practică asigură formarea la elev a abilităților de stăpânire a modalităților de armonizare a culorilor, expresiilor cromatice și acromatice, acumularea experienței privitor la organizarea și realizarea artistică a spațiului plastic prin intermediul mijloacelor plastice. Cunoașterea elementelor de expresii grafice, legităților în pictură și a modalităților de relaționare a acestor elemente, constituie obiectivele stagiului dat. Curriculumul stagiului de practică **Practica de instruire** reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice. Aplicarea ingeniozității în selectarea conținuturilor, ce urmează a fi realizate pe parcursul practicii, presupune din partea conducătorului de practică cunoștințe ample teoretice și experiența lui practică.

Practica de instruire va contribui la formarea, dezvoltarea și aprofundarea abilităților profesionale, îmbinarea efectivă a cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. Stagiul de practică îl va ajuta pe elev să:

- formeze abilitățile profesionale la executarea produselor de creație cu aplicarea tehnicilor potrivite;
- aplice diferite materiale: creion, cărbune, sous, sanguină, pastel, e.t.c. în realizarea crochiurilor de portret, peisaj urban/rural, figuri umane;
- formeze competențe de a realiza o analiză profundă a diversității tehnicilor de pictură cu aplicarea raporturilor cromatice la realizare produselor de pictura;
- conștientizeze procesul de modificare a culorii în spațiu prin intermediul raporturilor cromatice la redarea stării naturii, perspectivei aeriene în executarea produselor de pictură;
- cunoască metodele de elaborare și creare a unei compoziții în baza materialului colectat;
- posedă un limbaj plastic relevant.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculum vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: F.06.O.019 Desen - portret cu mâini, F.05.O.018 Pictură - portret cu mâini, S.05.A.039 Tehnica picturii în ulei - corp uman, S.05.O.032 Compoziție tridimensională - spațială, F.06.O.019 Desen - portret cu mâini, F.06.O.020 Pictură - corp uman, S.06.L.049 Tehnica picturii în ulei - corp uman nud, S.06.O.033 Compoziție figurativă, P.06.O.059 Practica de specialitate.

De asemenea, ele vor fi de un real folos în activitatea profesională a pictorului, în special la realizarea unui produs creativ.

III. Competențele profesionale specifice stagiului de practică

- CS1. Realizarea expresiilor valorice la executarea portretului cu aplicarea tehnicilor de desen.
- CS2. Reprezentarea diverselor motive la soare/ umbră în tehnica picturii în ulei.
- CS3. Elaborarea compoziției figurative în tehnica picturii în ulei.

IV. Administrarea stagiului de practică

Codul stagiului de practica	Denumirea stagiului de practica	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalități de evaluare	Numărul de credite
P.04.O.058	Practica de instruire	4	5	150	mai iunie	vizionare	5

V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică

Activități/Sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Nr. de ore
1. Reprezentarea portretului cu aplicarea tehnicilor de desen			45
AS1. Realizarea expresiilor valorice la executarea portretului cu aplicarea tehnicilor de desen. ▪ reprezentări liniar/ tonale în tehnica desen de scurtă durată de: portrete, figuri umane, peisaj. ▪ Elaborarea desenului de scurtă durată a portretului la soare/umbră.	Produsul 1.1 <i>Crochiuri de portrete, figuri umane, peisaj, etc.</i> Crochiuri - Format: A4 Tehnica: creion, material moale/hârtie. 10 - 15 lucrări	Prezentarea crochiurilor	40
	Produsul 1.2 <i>Desen de scurtă durată, portret la soare/umbră.</i> Format: 40*50 cm. Tehnica: material moale/hârtie. 2 lucrări	Prezentarea desenelor	15

2. Reprezentări la soare și la umbră în tehnica picturii în ulei			65
AS2. Reprezentarea diverselor motive la soare/ umbră în tehnica picturii în ulei. ▪ elaborarea studiilor de portrete umane la soare și la umbră în tehnica picturii în ulei; ▪ realizarea studiilor de peisaj <i>urban/rural</i> în diverse stări: soare, înnorat, dimineața, seara, etc.	Produsul 2.1 <i>Studii de portret la soare/umbra).</i> Format: 40*50 cm. Tehnica: ulei/pânză. 3 lucrări	Prezentarea studiilor	20
	Produsul 2.2 <i>Studii de peisaj urban/rural în diferite stări ale naturii, peisaj urban/rural (aceiași motiv): dimineața, la amiază, seara.</i> Studii - Format: A4 Tehnica: ulei/carton. 10 - 15 lucrări	Prezentarea studiilor	45
3. Compoziția figurativă în tehnica picturii în ulei			30
AS3. Elaborarea compoziției figurative în tehnica picturii în ulei. ▪ Elaborarea acromatică a compoziției la tema „<i>Pictorul și orașul</i>”. ▪ Realizarea compoziției figurative la tema „<i>Pictorul și orașul</i>”.	Produsul 3.1 <i>Elaborări compoziționale acromatice/ cromatice. Subiect: „Pictorul și orașul”.</i> Format: A5 Tehnica: creion/hârtie, guașa, acuarelă/hârtie.	Prezentarea elaborărilor compoziționale	10
	Produsul 3.2 <i>Compoziție figurativă. Subiect: „Pictorul și orașul”.</i> Format: 50*60 cm. Tehnica: ulei/pânză.	Prezentarea compoziției	20
Total:			150

VI. Sugestii metodologice

Stagiul practic **Practica de instruire** cuprinde o perioadă cu durata de 5 săptămâni, în care elevul urmează să activeze în calitate de stagiar la întreprinderi, ateliere specializate în domeniul: prezentării artistice, scenografiei, restaurării, decorării, etc.

Practica de instruire se organizează la întreprinderi, în atelierelor specializate ale unui agent economic de profil care are contract de parteneriat în vederea realizării stagiilor de practică cu instituția de învățământ. Locul de petrecere a stagiului de practică este ales în dependență de numărul de elevi participanți la stagiul de practică, de asemenea, întreprinderea aleasă în mod obligatoriu corespunde cerințelor specifice stagiului de practică.

Conducătorul de practică informează elevul cu prevederile legale, referitoare la sănătatea și securitatea în muncă, condițiile desfășurării stagiului de practică, monitorizează și îndrumă activitatea elevului, verifică permanent *Agenda formării profesionale*.

Raportul stagiului de practică și Agenda formării profesionale vor fi întocmite conform Regulamentului privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar.

Pe parcursul stagiului de practică, cadrul didactic/agent economic va folosi tehnologii eficiente de predare - învățare - evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate stagiului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, analizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic/agent economic, exersarea practică, studierea individuală și în grup a surselor bibliografice, analiza exemplelor de produse realizate la întreprinderi specializate în domeniul: prezentării artistice, scenografiei, restaurării, decorării, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Stagiul de practică dat conține un șir de acțiuni/sarcini de lucru, care sunt concepute în dezvoltare conform etapelor tehnologice, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe. Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, sarcinile pentru stagiul de practică se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la stagiul de practică:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la finele fiecărei etape a stagiului se va prezenta spre evaluare un produs de creație realizat.

VII. Sugestii de evaluare a stagiului de practică

Axarea procesului de învățare - predare - evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului stagiu. Evaluarea activității artistico - plastice a elevilor va urmări performanțele elevului în cadrul stagiului de practică la nivel de cunoștințe, abilități și atitudini. Se propun următoarele tipuri de evaluare: *evaluarea inițială, evaluarea formativă și sumativă*.

Perioada de timp, în care se va petrece stagiul de practică, va include activități de evaluare sumativă a competențelor dobândite de elevi, stabilite de proiectul didactic de lungă durată, în formă de: vizionare, raportul stagiului de practică și agenda formării profesionale a elevului. În cadrul desfășurării stagiului de practică, se vor evalua atât competențele profesionale teoretice ale elevilor de însușire a proceselor de executare a produsului artistic, cât și abilitățile practice de realizare a diverselor sarcini artistice.

Criterii de evaluare cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul stagiului de practică

Practica de instruire:

Nr.	Produse pentru elaborare	Criterii de evaluare a produselor elaborate
1	Reprezentarea portretului cu aplicarea tehnicilor de desen.	▪ organizarea spațiului compozițional; ▪ identificarea corectă a tehnicii și tehnologiilor analizate; ▪ utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică; ▪ expresivitatea și originalitatea spațiului plastic; ▪ atitudinea individual-creativă.
2	Reprezentări la soare și la umbră în tehnica picturii în ulei.	▪ organizarea spațiului compozițional; ▪ organizarea și respectarea gamei cromatice propuse; ▪ utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică; ▪ expresivitatea și originalitatea spațiului plastic; ▪ atitudinea individual-creativă.
3	Compoziția figurativă în tehnica picturii în ulei.	▪ reflectarea subiectului; ▪ organizarea spațiului compozițional; ▪ organizarea și respectarea gamei cromatice propuse; ▪ utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică; ▪ expresivitatea și originalitatea spațiului plastic; ▪ atitudinea individual-creativă.

VIII. Cerințe față de locurile de practică

Pentru a realiza cu succes formarea competențelor ce trebuie formate și dezvoltate în cadrul stagiului de **Practica de instruire** trebuie asigurat un mediul de învățare autentic, relevant și centrat pe elev. Locurile de petrecere a stagiului de practică vor fi dotate cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea produselor de creație:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- instrumente și materiale: truse, pensule de diferite tipuri și dimensiuni, creioane, hârtie, planșele, vopsele și altele.

lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt ai elevilor din fondul metodic, literatură de specialitate în limba română și în limba de instruire, mostre de produse de creație de nivel înalt: din fondul metodic al instituției de învățământ și din alte instituții de artă plastică, exemple de produse realizate la întreprinderi specializate de către profesioniști, etc.

X. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
5.	Nagîț G., Tehnici și metode pentru stimularea creativității, Chișinău, Editura Tehnica-Info, 2001.	Biblioteca / electronic	
6.	Irina Cois, „Dicționar de artă. Forma, tehnici, stiluri artistice”, Ed. Meridiane, București, 1995.	Biblioteca / electronic	
7.	Săndulescu -Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000.	Biblioteca / electronic	
8.	Kandinsky Vasily, „Spiritual în artă”, ed. Meridiane, București, 2005.	Biblioteca / electronic	
9.	Anheim Rudolf, „Arta și percepția vizuală”, ed. Meridiane, București, 1979.	Biblioteca / electronic	
10.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
11.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	
12.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
13.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
14.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
15.	Ермаков Г., Пленэр, изд. Прометей, 2013.	Biblioteca / electronic	
16.	Кайзер Н., Пленэр, изд. Уральского университета, Екатеринбург, 2014.	Biblioteca / electronic	
17.	Майер-Паукен К., Городской скетчинг шаг за шагом. Как быстро делать наброски и зарисовки, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
18.	Харрисон Т., Акварельные пейзажи. Основы, техники, эксперименты, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
19.	Шушарин П., Учебная (рисовальная) практика: пленэр: учебное наглядное пособие, изд. КемГИК, Кемерово, 2002.	Biblioteca / electronic	